

KLART

Szellemi tulajdon kezelés vállalkozásoknak 2.

Üzleti titok, védett ismeret, szoftverek

Szellemi tulajdon – 2021. márciusi előadás sorozat

- Apropó
- #1 Általános áttekintés a szellemi tulajdon kezelésről
- #2 Védett ismeret, üzleti titok, szerzői jogi védelem (adatbázis, szoftver, licencia, stb.)
- #3 Iparjogvédelem: név, domain, védjegy-, szabadalom-, innováció management
- #4 Kitekintés a közeljövőre, hasznosítási szerződések, jogbérlet

Üzleti titok védelmének szemlélete

- Korábbi szabályozáshoz képest szemléletbeli változást tükröz
- Üzleti titok védelem már nem a személyiségi jogi védelem része (pl. diszkrimináció tilalom, személyes adat védelme), hanem iparjogvédelmi jogvédelemhez hasonló vagyoni jogi védelmet kap (pl. jogi személy megszűnése esetén kiemelt jelentőség)
- Üzleti titok vagyoni értékének jogi elismerése, amelyből következik az átruházhatóság (jogáttruházási szerződés), a hasznosítási jog és hasznosítási engedélybe (licenciába) adhatóság (hasznosítási szerződés)
- Felfedés joga

Üzleti titok- know-how

- Gazdasági tevékenységhez kapcsolódjon
- Titkosság (ez a vagyoni érték forrása)
- Tény, adat, tájékoztatás, ezek összekapcsolása

+ feltétel know-how esetén:

- Rögzített
- Műszaki, gazdasági, szervezési ismeret, megoldás, tapasztalat és ezek összeállítása
- **Nem keletkeztet kizárólagos jogokat a know-how-ra. (Nem egyenlő szabadalommal!) Csak vagyoni jog, ahol fennmarad a lehetősége a know-how független felfedezésének, visszafejtésének**

Titkossági feltétel kétirányú

Nem nyilvános, nem vált közkinccsé, nem könnyen hozzáférhető

Titokban maradáshoz a jogosultnak intézkedéseket kell fogyanatosítani – belső szabályzat, ügyvezetői utasítás, hozzáférési jogok szabályozása, informatikai és fizikai biztonsági intézkedések, titoktartási megállapodások

Rögzítettség

- Azonosítható módon rögzítve
- Informatikai adathordozón is, amely külön védett (autentikáció)
- Önkéntes műnyilvántartásként zárt módon kezelve – szerzőséget és annak idejét (elsősség) bizonyítja

Mentességek a védelem alól

- Független fejlesztés
- Nyilvánosan hozzáférhető
- Jogszerűen megszerzett termék elemzése (ha nincs titoktartási kötelezettség alatt a megszerző), reverse engineering
- Munkavállalói tájékozási és konzultációhoz való jogok gyakorlása (csak üzleti titokra igaz, know-how-ra nem!)
- Egyéb jóhiszemű, tisztesség követelményeivel összeegyeztethető megszerzés
- Közérdek, indokolt mértékig

Jogsértés

Üzleti titok jogosulatlan

- **Megszerzése:** dokumentumhoz hozzáférés, dokumentum eltulajdonítás, engedély nélküli másolat,
- **Megszerzése közvetetten:** az üzleti titokhoz közvetlenül vagy közvetetten olyan másik személytől jutott hozzá, aki az üzleti titkot a jogosulatlanul hasznosította vagy fedte fel és erről tudott vagy tudni kellett volna
- **Hasznosítása:** jogosulttól származó hozzájárulás nélkül, jogosulatlanul szerezte meg, titok hasznosítására vonatkozó szerződés megszegésével, nem kell eredményt vagy kárt okozni;
- **Hasznosítása közvetetten:** a jogsértő áru előállítása, kínálása, nyújtása vagy forgalomba hozatala, illetve jogsértő áru ilyen célból történő behozatala, kivitele vagy raktáron tartása, ha az ezt megvalósító személy tudott vagy tudnia kellett arról, hogy az üzleti titok hasznosítása jogsértő
- **Felfedése:** hozzáférhetővé tétel is

Szankciók - objektív

Jogsértés megállapítása (kötelező kérni) és

- Jogellenes helyzet megszüntetése, megelőző állapot helyreállítása
- Gazdagodás visszatérítése
- Dokumentumok megsemmisítését, átadását
- Határozat közzététele (ezt az alperes is kérheti)
- Jogsértő áru kivonása

Szankciók - szubjektív

- Kártérítés
- Általános kártérítés (nem kevesebb, mint az elmaradt hasznosítási díj)

Számviteli aspektusok

- Szellemi termékek közé sorolandók az iparjogvédelemben részesülő alkotások (különösen: szabadalom, használati minta, formatervezési minta, **know-how**, védjegy, földrajzi árujelző, kereskedelmi név),
- Aktiválás időpontja a használatbavétel napja

Értékelési módszertan

- **költségalapú** (cost-based) két változat: történeti költség vs pótlási költség alapú módszer,
- **piaci alapú** (market-based) három változat: aukció (auction), – az összehasonlítható piaci érték (comparable market value) és – az összehasonlítható licencdíj (comparable royalty rate) módszere,
- **jövedelemalapú** (income-based) négy változat: a diszkontált cash flow (discounted cash flow – DCF) módszere; – a royaltymérték (royalty rate/relief from royalty) módszere; – a profitprémium (excess earnings/premium profits) módszere; – a reziduális érték (residual value/elimination method) módszere.
- **Egyéb módszerek:** opcióalapú (options-based),értékmutatók használatán alapuló (value indicators) és egyéb hibrid módszerek.

Forrás: Káldos Péter: Szellemi vagyon értékelésének elméleti és gyakorlati módszerei (Iparjogvédelmi és szerzői jogi szemle, 2016)

Bizonyítás

- Közjegyzői előzetes bizonyítás
- Közjegyzői ténytanúsítvány
- SZTNH Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleménye

Kapcsolódása egyéb jogterületekhez, joggyakorlat

- Jogsértésnek nem kell eredményt (igazolható gazdasági hátrányt) okozni, az nem tényállási elem polgári jogi szempontból
- Bűncselekménnyé minősítéséhez szükséges az eredmény vagy cél (Btk 418 § jogtalan előnyszerzés végett, vagy másnak vagyoni hátrányt okozva...)
- Újságírói forrásvédelem sem mentesít, sajtót is kötelezi
- Ki a jogosult? Tag nem az!
- Apport tárgya lehet

Üzleti titok és munkaviszony

- A munkavállaló köteles a munkája során tudomására jutott üzleti titkot megőrizni. Ezen túlmenően sem közölhet illetéktelen személlyel olyan adatot, amely munkaköre betöltésével összefüggésben jutott a tudomására, és amelynek közlése a munkáltatóra vagy más személyre hátrányos következménnyel járhat. (veszélyeztetés is)
- E kötelezettség a munkavállalót a munkaviszony fennállása alatt a törvény erejénél fogva terheli.
- A titoktartási kötelezettség erre irányuló megállapodás nélkül terheli a munkavállalót a munkaviszony megszűnését követően is. Ez alól utóbb mentesíteni lehet a munkavállalót, illetve megszűnhet akkor is, ha időközben az adott információ elveszíti a titok jellegét. Véleményünk szerint nem jár ezért külön ellenérték (ellentétben az ún. versenytilalmi megállapodás)

Szoftver, webes alkalmazás

Legalább 3+1 szerzői jogi oltalom alatt álló „dolog” összességét jelenti:

- **motor:** az egy számítógépi programalkotás
- **ruha (skin):** az egy grafikai mű
- **adatok:** jellemzően egy adatbázisban kerülnek eltárolásra.
- **+ Fotók, videók:** Általában nagy tömegben tartalmaznak olyan fotókat, amelyek szintén szerzői jogi oltalom alatt állnak.

Szoftver fejlesztési és felhasználási szerződések

Hogy nézzen ki és milyen funkciója legyen?

Funkcionalitása (tehát pl. a **menü elhelyezése, működése, a keresés módszerei, a kosárkezelés... stb.**) **nem áll szerzői jogi oltalom alatt, mivel a funkció nem a szoftver kifejezési formája.** Nincsen tehát akadálya annak, hogy azonos funkcionalitású webes megoldást készítsen valaki, mint pl. Egy másik weboldal. Amihez engedély kell, az magának a szoftvernek (a forráskódnak) a szolgálai átvétele.

Házasság egy életre?

Amikor egy cég szoftvert választ, akkor **véglegesen** leköti magát a beszállítóhoz, hacsak nem szerzi meg a felhasználó a szoftver mögött álló **motor átdolgozásának jogát.** Átdolgozás minden olyan beavatkozás, ami úgy egészíti ki, vagy módosítja az eredeti művet (szoftvert), hogy a módosítás/kiegészítés önmagában is egyéni, eredeti jelleggel bír. Nem tartozik ide egy gomb színének a cseréje, de idetartozik egy új plugin, szekció, funkció beillesztése.

Mit kérjünk, amikor szerződünk egy szoftverfejlesztő szolgáltatóval?

Minden csak pénzkérdés, de mindennek ára van, pozitív és negatív értelemben egyaránt

- **Szerezzük meg a motor átdolgozásának jogát** (válás esetére....)
- **Forráskód** (Ha tudjuk és van rá pénzünk, mert csak így tudjuk elvégezni a módosítást)
- **Szoftver vagyoni jogai** (szemben az általános szabállyal – átruházhatók)
- **Felhasználási jogot a grafikai kinézetre** (skin vagy GUI) (az nem a szoftver részeként áll védelem alatt, hanem grafikai műként, melynek vagyoni jogai nem átruházhatóak)
- **Adatbázis tartalom többszörözésének, másolásának joga:** A szoftver tartalmát tartalmazó adatbázis jellemzően önálló, nem szerzői jogi természetű, de a szerzői jogi törvényen alapuló oltalomban részesül (ún. sui generis jog). Ez alapján az adatbázis előállítója engedélyéhez kötött adatbázisának jelentős részének, vagy jelentéktelen részének ismétlődő kimásolása.
- **„Jogosítás” – jogosítatlan művekre (általában fotók, videók)** különben jogérvényesítési eljárás a felhasználás országában (El-ker irányelv), az elmaradt haszon miatt azonban minden egyes tagállamban! A per költsége sokszorosán meg fogja haladni a pertárgy értéket, emiatt akkor is érdemes lesz peren kívüli megállapodásokat kötni....

Szellemi tulajdon audit

- Feltérképezni a vállalat szellemi vagyonát: a lajstromban vezetett iparjogvédelmi oltalmak és az értéket jelentő, de saját nyilvántartás nélkül nehezen számba vehető szellemi tulajdonok
- Belső nyilvántartás minden szellemi vagyonelemről, amelyet érdemes önállóan kezelni értéke vagy jelentősége miatt
- Fejlesztési lehetőségek azonosítása
- Értékelés

KLART

Köszönjük a figyelmet!

Dr. Szabó Levente Antal
levente.szabo@klartlegal.eu
+36 30 251 41 75